

Angolország szövetsége a Szovjettel?

Chamberlain miniszterelnök a Szovjettel folyó tárgyalásokat feszegető kérdések pergőtüzét azzal hártotta el, hogy a moszkvai angol nagykövet megkapta a szovjetkormányhoz való átnyújtás végett az angol kormány nézeteinek legújabb kifejezését. Amíg ez a diplomáciai eszmecsere tart, addig a kormány nem nyilatkozhatik ebben az ügyben. Az angol kormánynak az a célja, hogy az általa követett politika körül a lehető legteljesebb együttműködést érje el Szovjetországgal.

Fletcher képviselő: Érinti-e az orosz javaslatokat a külügyi népbiztos személyének változása?

Chamberlain miniszterelnök: Erre nem adhatok határozott választ.

Miután a miniszterelnök a pótkérdések özönét felelet nélkül hagyta, Shinivell képviselő az elnök védelmét kérte, hivatkozással arra, hogy a kormány nem hajlandó politikáját ismertetni. Az elnök kijelentette, hogy mindig kész védelmet nyújtani a képviselőknek, de a kormány politikáját ismertetni nem az ő dolga.

Német-olasz politikai és gazdasági egyezményt kötöttek Milánóban

A Ribbentrop-Ciano találkozásáról kiadott hivatalos jelentés szerint az egyezmény hatékony módon hozzájárul az európai béke biztosításához

Milánó, máj. 8. (Német Távirati Iroda.) Ribbentrop és Ciano külügyminiszterek megbeszéléseiről vasárnap a következő hivatalos közleményt adták ki:

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és gróf Ciano olasz külügyminiszter a május 6-án és 7-én Milánóban folytatott megbeszélések alkalmából gondos vizsgálat alá vették a jelenlegi politikai helyzetet. Újból megállapították kormányaik fellegőssainak minden irányban való teljes megegyezését és elhatározták, hogy a két nép szoros kapcsolatának átfogó politikai és katonai egyezményrel adnak kifejezést. A két tengelyhatalmat etekintetben az a meggyőződés vezette, hogy ezáltal hatékony módon hozzájáruljanak az európai béke biztosításához.

„A milánói szerződés a béke hatalmas eszköze”

Róma, máj. 8. (Magyar Távirati Iroda.) Több olasz lap a háború utáni idők legnagyobb diplomáciai eseményének minősíti az olasz és a német kormánynak azt az elhatározását, hogy a két tengelyhatalom kapcsolatát politikai és katonai egyezményben fektetik le.

A hírfői lapok különösen azt emelik ki cikkekben, hogy a német-olasz politikai és katonai egyezmény folytán Európa szívében 150 milliós áttörhetetlen gát jött létre, amelyhez csatlakoznak a baráti államok is.

A Messagero értesülése szerint az olasz-német szerződés szövegét a legrövidebb időn belül kidolgozzák. Ciano és Ribbentrop valószínűleg június első napjaiban ismét találkozik, hogy aláírja a német-olasz szerződést.

A Stefani Iroda diplomáciai szerkesztője írja:

Az Informazione Diplomatica legutóbbi számában rámutatott arra, hogy az általános helyzet a végleges kikristályosodás felé halad és hogy a tengely, mint a béke eszköze, megerősödve kerül ki a milánói találkozókból. Ez lehetővé teszi a népeknek, hogy nyugodtan hozzáláthassanak munkájukhoz. Azok a végleges formák, amelyekre a római közlés célzott, most megmutatkoznak a milánói találkozásról kiadott hivatalos közleményben. A Ciano-Ribbentrop találkozon elhatározták, hogy véglegesen lerögzítik a tengely katonai és politikai szerződését. Ezt az eseményt a mai általános európai helyzet keretében kell megítélni, amelyet az jelleméz, hogy a két nyugati nagyhatalom bekerítő politikát folytat Németország és Olaszország ellen. Azokat a szerződéseket, amelyeket Anglia és Franciaország fel akar építeni a két tengelyhatalom köré, szepítő szóval biztonsági szerződésnek mondják, hangsúlyozva, hogy a szerződések békés jellegűek. Valódi céljuk azonban az, hogy gátakat építsenek és háborús szövetséget alakítsanak. A biztonság politikájának nevezett tervvel csak fokozzák a népek közötti ellentéteket és egyenlenségeket. Ezek a nagyhatalmak azt állítják, hogy a szerződéseket önzetlenül kötik. A valóságban azonban ezek az eljárások az a célja, hogy a nyugati hatalmak ellenőrzése alá vessék az államok egész sorát. A semleges államokat felszólítják, hogy lépjenek be olyan rendszerbe, amelynek célja a viszályterületek tágitása.

A milánói találkozon ezt a helyzetet alaposan szemügyre vették és a két kormány elhatározta,

Mussolini vasárnap Turinban ismerteti a Franciaországgal szemben támasztott olasz igényeket

Páris, máj. 8. (Stefani.) Az olasz-német szövetségi egyezmény miatt izgatott francia közvélemény a legnagyobb aggodalommal várja Mussolini május 14-iki turini beszédét. Azt hiszik, hogy Mussolini beszédében részletesen ismerteti a Franciaországgal szemben támasztott olasz követeléseket.

Lloyd George éles beszéde

A ház ezután áttért a kötelező katonai kiképzésről szóló törvényjavaslat vitájára, amelynek során Lloyd George annak előrebocsátásával, hogy támogatja a kormány javaslatát, behatóan elemezte a nyugati hatalmak és a tengelyhatalmak katonai helyzetét, örültségnek minősítve a Lengyelországnak, Romániának és Görögországnak orosz segítség nélkül adott angol kezességeket.

Lloyd George végül felszólította a hadügyminisztert, jelentse ki, vajjon e kezességek nyújtása előtt azt a véleményt adta-e a vezérkar a kormánynak, hogy a kezességek nem veszélyeztetik Anglia biztonságát, hogy Anglia eleget tehet azoknak és kilátás van a győzelemre. Ha tényleg ez volt a véleményük — mondotta Lloyd George — azonnal el kell őket mozdítani állásukból és elme-gyógyintézetbe kell őket zárni.

Az alsóház 387 szavazattal 145 ellenében elvetette a kötelező katonai kiképzésről szóló törvényjavaslatot kapcsolatos munkáspárti indítványt és azután kézfelemeléssel második olvasásban is elfogadták a törvényjavaslatot.

Történelmi fontossága van a milánói egyezménynek — írják a német lapok

Berlin, máj. 8. (Német Távirati Iroda.) Az egész német sajtó terjedelmesen foglalkozik a német-olasz egyezményrel. A *Völkischer Beobachter* ezeket írja:

Az egész világnak — beleértve a Downing-Street és a Quai d'Orsay urait is — a jövőben bele kell nyugodnia abba, hogy törvényes nyugati életterületük és a keleten maguknak tulajdonított politikai érdekkörök között a tengely át nem hágható gátja emelkedik, amelyet a harmadik birodalom és a fasiszta birodalom harcedzett katonái őriznek. A demokráciák mai szószólói egyet sohasem fognak megérteni: azt, hogy a tengely politikai realitása nem imperialisztikus hadüzenet Európa felé. Nem fogják sohasem megérteni, hogy az európai rendnek ez az új gerince lényegesen különbözik a mult szövetségi rendszereitől, amelyeknél a hatalom és a birtoklás öncél volt és amelyeknek legújabb és remélhetőleg utolsó példája az a bekerítési gyűrű, amelyen jelenleg az angolok dolgoznak.

A német-olasz politikai és katonai egyezményről szólva, a *Deutscher Dienst* egyebek között azt írja, hogy ennek az egyezménynek történelmi fontossága van. A milánói történelmi együttműködés eredménye megsemmisítő csapás a támadó bekerítési politikával szemben, amelyet Anglia és Franciaország bizonyos más államok bevonásával régóta folytat a tengelyhatalmak ellen. Beck külügyminiszter beszéde Németország és Olaszország számára semmi indokot nem szolgáltatott arra, hogy felülvizsgálát alá vegye fellegőssát a bekerítési politika természetéről. A milánói cselekedet a leghathatósabb lépés arra, hogy erőteljesen szembenézzenek mindezekkel a diplomáciai, gazdasági és katonai bekerítési törekvésekkel. A milánói egyezmény bevezetése bátya a háborús uszítók minden veszélyes kísérletével szemben, hogy Európát és a világot szerencsétlenségbe döntsék.

Lengyel lapok a milánói egyezményről

Varsó, máj. 8. (Lengyel Távirati Iroda.) Az *Express Poranny* az olasz-német politikai és katonai szövetség aláírásával kapcsolatban azt írja, hogy a szövetség megkötése nem hozott változást a nemzetközi életbe. A lap szerint inkább csak az olasz-német viszony jogi rendezéséről van szó.

A *Gazeta Polska* római tudósítója rámutat arra, hogy a katonai és politikai szerződés csak szentesíti a jelenleg is már fennálló állapotokat. Ez már kifejezésre is jutott a különböző diplomáciai megbeszéléseken. A szerződés nem mondja ki világosan a katonai segélynyújtás kötelezettségét háború esetére.

Az *Ilustrowany Kurjer Codzienny* hangsúlyozza, hogy még nem tudják, vajjon a szerződés támadó vagy védelmi jellegű-e. A szerződés az európai helyzetbe semmi új elemet nem hoz. A szerződés részletei pontosabban körvonalazzák Róma és Berlin viszonyát.

Ciano és Ribbentrop tanácskozásával egyidejűleg olasz-német vezérkari megbeszélések is voltak

London, máj. 8. A Press Association jelenti: A Ribbentrop és Ciano közötti megbeszélések után kiadott hivatalos közlemény a *tengelypolitika megerősödését* jelenti és úgy látszik, válasz Anglia és Franciaország amaz erőfeszítéseire, hogy támadásellenes csoportot alakítsanak Európában. Olaszország és Németország társulását most teljes katonai szövetség fogja alátámasztani. A külügyminiszterek politikai megbeszéléseivel egyidejűleg vezérkari megbeszélések folytak katonai szakértők között. Meglehet, hogy Németország és Olaszország megnemtámadási biztosítékot szándékozik ajánlani bizonyos kelet-európai hatalmaknak, hogy tengelycsoportot lehessen alakítani az angol-francia védőnkétség alatt álló csoport ellensúlyozására. A hozzájárulást, amellyel Németország és Olaszország békés korszak létesülését mozdíthatná elő, öömmel üdvözlőnek egész Európában. Chamberlain csak néhány nappal ezelőtt jelentette ki az alsóházban, hogy Anglia kész volna megnemtámadási egyezményről tanácskozni Németországgal.

Olaszország befolyása a német-lengyel kérdésben a mérséklet szellemében érvényesült

Páris, máj. 8. (Magyar Távirati Iroda.) Francia politikai körökben a milánói tárgyalásokat mindenekelőtt a német-lengyel ellentét ügyével hozzák összefüggésbe és általában úgy vélik, hogy Milánóban Olaszország befolyása a mérséklet szellemében érvényesült. Párisban remélik, hogy Németország a német-olasz katonai szövetség ellenértéke fejében hajlandó lesz mérsékelttbb magatartást tanúsítani a danzig kérdésben.

Pénzügyi körökben is némi bizakodással itélik meg a nemzetközi helyzet kilátásait. Figyelemreméltó, hogy a szorosabb német-olasz katonai együttműködés híre nem gyakorolt kedvezőtlen befolyást a tőzsdére. Az értékpiacon a hangulat bizakodó volt.

hogy viszonyát politikai és gazdasági szerződés formájában rögzíti meg. A milánói találkozó tehát a helyzet tisztázását eredményezte. A két hatalom állásfoglalását pontosan körvonalazott formában szabták meg. Ezzel egyidejűleg összeomlottak mindazok a híresztelések, amelyek különböző lehetőségekről, főként a tengelyhatalmak töréséről szóltak. Szappanbuborékokká váltak azok az önámítások, amelyek abból a reményből táplálkoztak, hogy Olaszországot el tudják tántorítani Németországtól, vagy hogy Olaszországot semlegesíteni tudják.

A milánói szerződés a béke hatalmas eszköze. Olaszország és Németország politikai és katonai egységet alkot a népek nyugalmanak megvédésére. E szerződés teljesen realiztikus elgondolásokon nyugszik. Véget értek azok a bizonytalanságok, amelyeket a bekerítő politika hozott magával. A Milánóban megteremtett stabilitásnak olyan ereje van, hogy biztosítani tudja Európa új biztonságát.

Gayda ismerteti a milánói szerződés létrejöttének körülményeit

Virginio Gayda főszerkesztő Milánóból telefonálja a *Giornale d'Italia*nak, hogy a szó szoros értelmében vett politikai és katonai szövetségről van szó, annak minden funkciójával. Olaszország és Németország e szövetség megkötésével választott a francia-angol bekerítési politikára.

Gayda ismerteti a német-olasz szövetség létrejöttének körülményeit. Gróf Ciano és Ribbentrop külügyminiszter szombaton délután részletesen megbeszélte a nemzetközi helyzetet, az éjszaka folyamán pedig távbeszélőn érintkezésbe lépett Mussolinival és Hitlerrel. A két vezér jelölte meg azután a szerződés alapjait. A szövetségi szerződés kidolgozásához azonnal hozzálátnak és Ciano június folyamán Németországba utazik, ahol megtörténik a szerződés aláírása.

A német-olasz szövetség Európa mai helyzetében annyit jelent — írja Gayda —, hogy Európában a Balti-tengertől a Földközi-tengerig hatalmas, egységes tömb jött létre amelynek hatalmas és szervezett erejével háborúban, és békében egyaránt számolni kell. A milánói találkozó nem eredményezett semmi olyat, ami Európában zavart támaszthatna. Lengyelország, Danzig és a korridor kérdéseiben is elcsillapulhatnak a háborús rémhírterjesztők.

Gayda végül hangoztatja, hogy Olaszország és Németország a szövetség megkötésével értésére akarja adni a világ népeinek, hogy hajgyák őket békében dolgozni. Mussolini és Hitler ismét mint Európa történelmének nagy irányítói jelennek meg és velük együtt Ciano és Ribbentrop is kiérdemlik nemzetek háláját és Európa tiszteletét.

Teleki miniszterelnök külpolitikánkról és a belpolitikai feladatokról nyilatkozott szegedi programbeszédében

„Magyarország saját lábán jár, senkivel függőségi viszonyban nincs” — A miniszterelnök erélyes szavakkal követelte a bizalmatlansági légkör megszüntetését — A parlamentáris kormányzás a mi életünkhöz tartozik

— A Pesti Hírlap kiküldött munkatársának tudósítása —

(Felvételünk a Képes Pesti Hírlapban.)

Kocog, kocog az egyfogatu batár, amint viszi az állomásról az imént érkezett idegen utast a város középpontja felé; csakugyan „toronyirányt”, ahonnan a fogadalmi templom magasbanyuló keresztje jelzi az utat. Valahogy éppen ez az egyfogatu illik Szeged levegőjéhez, amely csendes, otthonos, barátságos és megnyugtató; különös, ízes keveréke a méltóságteljes egyetemi városnak és a belvárost körülövező utcáinak, amelyek egyre inkább falusiasfélék és a végén szinte beleomlanak a környező végtelen síkságba.

Kocog a konflis a korai órákban, viszi az érkezőt a város szíve felé, ahol most egyre nagyobb, élénkebb a sürgés-forgás. Sok, egyre több házon lengeti a reggeli szél a piros-fehér-zöld zászlót, mind gyakrabban bukkannak elő utcákon a hivatalos urak fekete ruhái, az ünneplőbe öltözött, a környező tanyákról is beseregő magyarok, akik egyelőre még ott tolonganak a vásártéren, ahol javában áll a vásár.

Szeged újabb nagy napja

A „szegediek” ezen a verőfényes szép vasárnapon, különös öntudattal szemlélik a fővárosból közéjük ruccant vendéget, érzik, hogy most ismét nagyon ott állanak az ország érdeklődésének homlokterében, mint ahogy nem egyszer már ott állottak az utóbbi évtizedek folyamán. Csakugyan nem csupán jelszó, amit a minap maga gróf Teleki Pál miniszterelnök mondott és amit Szeged népe mélyszélesen át is érez: a világháborút követő összeomlás után kialakuló új Magyarországának bölcsője volt Szeged; innen indult el az a munka, amelynek kezdettől fogva tevékeny részese lett gróf Teleki Pál. Nem jelszó és nem politikai hízlekedés, amikor a miniszterelnök most oly nyomatékkal hangsúlyozza: amikor Szegedre jön, akkor voltaképpen hazatér. A szegediek is „hazavárták”, úgy néztek jövelele, mint ahogy a régen elszakadt, de feledhetetlenül kedves rokont lesi a ház népe és találgatja, vajjon az elmúlt idők után ráismer-e még vonásaira, emlékszik-e még hangjára. Szeged örömmel állapította meg, hogy ez a hang, igenis, még mindig a régi és még mindig ismerős.

„Haladás útja dicő multból diadalmas jövőbe vezet”; ezt írták fel arra a kapunyílásszerű boltajtásra az egyetem épületén, amely alatt az ember az új Szeged küszöbét átlépi. Az itteniek öntudatába mélyen beleáradt, hogy a háboru utáni magyar multnak egyik legdicősebb tette, a nemzeti Magyarország megalapozása, ennek a városnak nevéhez fűződik. És most, amikor a miniszterelnök ide hirdette meg első, utat mutató és a diadalmas jövőre utaló nagy beszédét, akkor ezt egészen természetesnek találják.

Készülődés a választásra

Szeged nagyban készülődik a választásokra. Már itt is kivirult a házak fala, tarka plakátok tobzódnak a sarkokon. De valahogy nem érződik a szenvedélyeknek a feszültsége, tompítottabb a szó, puffogó szóvirágok és kongó, üres mondatok most már aligha vernének komoly visszhangot a lelkekben. Az embernek egyre inkább az az érzése, hogy e józan, mindig is tárgyilagos nép végleg kiábrándult a hiu ígéretek, tényeket vár és keres, a közvetlen beszédet kívánja. Szónoklás, eltulzottan nagy lendületű és gesztusok megtorpannak itt, a mindinkább racionalista légkörben, amely egyre inkább igényli az egyszerűséget.

Talán éppen ezért lehetett és tényleg volt is sikere gróf Teleki Pálnak, akitől ugyancsak mi sem áll távolabb, mint a széles handabandázs. Talán már tulságosan is puritán volt egész megérkezése és bevonulása a városba. Saját kívánságára hiányoztak mindazok a kortesfogászerű külsőségek, amelyek ilyenkor szokványossá váltak: szakettes tisztelgő küldöttség a pályaudvaron, diszmenet a város felé, kendőlobogtatások, esetleg mozsárágyuk és lovasbandérium. Éppen csak a hivatalos személyeknek legszűkebb köre fogadta a Lél motoros-termeskocsit, amely a miniszterelnököt hozta, ugyancsak legszűkebb környezetével. A miniszterelnök az állomásról először is a püspök-vár kápolnájába ment, ahol misét hallgatott. Azután kezdetüket vették a fogadások, majd az időközben színültig megtelt városi színházba indult Teleki Pál, hogy ott beszédét elmondja. Vannak, akik az igénytelenséget is, az egyszerűséget is megjátszák. Telekinél viszont a legtermészetesebben hatott, ahogy minden ceremónia nélkül fejére tette a kalapot és átbálgott gyalog, kíséretével társalogva a színházépületbe, mintha maga is egy előadás megtekintésére menne.

A színház-teremben

A színházterem elrendezése is — úgy látszik — az ő izlése lehetett. Semmi sem törekedett monumentális külső hatásokra. A szinpadon az előadó asztalnál a miniszterelnökkel együtt hárman ültek, kulisszák helyett a magyar nemzeti színek és a város színei, viszont tengernyi sok virág. Virágokkal enyhített puritánizmus: ez volt a szin-

A miniszterelnök beszéde

Gróf Teleki Pál miniszterelnök vasárnap reggel érkezett Szegedre Zsindely Ferenc államtitkár, vitéz Thuránszky László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, Incze Péter és Haeffler István miniszteri osztálytanácsosok kíséretében. Mialatt a püspöki palotában szentmisét hallgatott, Szegedre érkeztek Hóman Bálint, Reményi Schneller Lajos, Tasnádi-Nagy András és Kunder Antal miniszterek, a városi színházban pedig, ahol a miniszterelnök programbeszédét elmondta, ezalatt összegyűlt a választó közönség. A miniszterelnököt, amikor a színházban megjelent, tüntető tapssal üdvözölték, majd Széchenyi István közjegyző megnyitó szavaival megkezdődött a gyűlés.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök tartotta meg ezután programbeszédét. Bevezető szavaiban köszönetet mondott azért, hogy annakidején Szegeden második hazát nyert. Hangsúlyozta, hogy mindig egyforma politikát hirdetett s ma sem tud mást mondani, mint husz év előtt. A keresztény és nemzeti politikáról már akkor megmondta, hogy mind a kettőt egyszerre akarni és gyakorolni nehéz vállalkozás. *Első programbeszédét most is felolvashatná, mert most sem vall mást. A ma feladatai sok tekintetben könnyebbek, mert sokkal erősebbek vagyunk, viszont jóval sokoldalubbak. Nemzeti, keresztény és szociális politikát hirdettek már akkor és azóta minden kormány ezt a politikát követte, mert tudta, hogy az ősi magyar alkotmányának, az ezeréves országnak az őrzője és semmiféle pillanatnyi érdekért nem szabad feláldozni a nemzet folytonosságának, akár magának a nemzetnek, akár a nemzet alkotmányának érdekeit.*

A saját lábunkon állunk

— Lassan emelkedtünk fel — mondta a miniszterelnök a továbbiak során — a nemzeti függetlenség, a nemzeti erő és önérték és a külvilág által való megbecsülés lépcsőin. Ma már büszkén mondhatja a magyar miniszterelnök, itthon és kifelé, hogy *saját lábunkon állunk, senkinek önszántunkon kívül, nem vagyunk elkötelezve semmire* és büszkén járhatunk e földön egy békés, de kemény nemzet képviselőként, amelynek barátságával nyújtott jobbja értékes, karja erő, szava pedig az őszinteség egész súlyát jelenti. A legutóbbi utaimon is éreztem a megbecsülést, a magyar egyenesség, őszinteség és világos magyar beszéd iránt. Ebből az a tanulság, hogy *nincs okunk semmiféle csüggedésre* és arra, hogy egy nemzet, amelynek ezeréves történelme van, hisztériásan figyeljen köznap eseményekre. A nemzet sorsa nem napi eseményektől, hanem a nemzet saját erejétől és akaratától függ és attól függ megbecsülése is. *Mi még a legnagyobb elesettségünk idején sem mondtunk mást, csak igazat, nem beszéltünk másképp, csak önértésesen.*

„A zsidótörvény végrehajtása az én dolgom”

— Tizenhét év előtti beszédem ugyanazokat a gondolatokat tartalmazta, mint a tegnapelőtti kihirdetett törvény indoklása. Benne volt a beszédben az is, hogy a hazai zsidóság ama részének, amely magát ide tartozónak tartja, kötelessége volna élesen szembe fordulni az ujornán bevándorlottsággal. Sajnos, ez nem történt meg, ezért kellett a konzekvenciákat levonnunk. Ezt a célt szolgálta annak idején a numerus clausus s az első zsidótörvény is, amelyet bizony sok okból meg kellett véltetni. Bár nem titkoltam, hogy

Nem vagyunk egyformára szabályozható nép

— Én a jövőben meg akarom őrizni a nemzet jellemvonásából kifolyó individualizmust. *Mi nem vagyunk egyformára szabályozható, egyformára névelhető nép.* Örülök, ha pártokat és véleményeket látok, csak azt nem akarom, hogy az ország pártokra bomoljon, hogy az országot elfeledjük s az individualizmus annyira elaprózzon bennünket, hogy az összességet elfelejtjük. *Mi sokfélék vagyunk, talán azért, mert a magyar nagyon tehetséges nemzet. Ezt a tehetséget ne pazaroljuk egymás ellen, ne pazaroljuk hiábavaló dolgokra.* Tehát meg akarom őrizni a nemzeti jellemvonásunkból kifolyó individualizmust, emberekben és embercsoportokban, másrészt összefogni azokat és jobban fegyelmezni a nemzetet.

Arról beszélt ezután a miniszterelnök, hogy keresztény szociális szempontból mik a feladatok. Utalt arra, hogy annakidején elsősorban Olaszország barátsága fordult felénk, majd bekövetkezett régi bará-

pad; szóvirágok nélküli közvetlen és kötetlen beszéd: ez volt az előadás.

Egyszerre szólott a hallgatósághoz az országnak jelenleg vezető államférfia és az a lelkiismeretes tanár, aki úgy érzi, hogy a tanításon felül növendékeit nevelnie is kell; nevelnie, sőt ha szükséges, megrendszabályoznia. Ahogy néha felémelt mutatóujjával ellentmondást nem tűrően odabökött a hallgatóság felé, ez a professzor mozdulata volt. Ahogy két közbeszólásra válaszolt, ez ugyancsak a tanárnak meghökkenése volt, hogy a növendékek előadását meg merték zavarni. Professzorosan beszélt, de a szegediek megéreztek, hogy az államférfival állanak szemben.

A miniszterelnök és kísérete éppen olyan — azt lehetne mondani — feltűnés nélkül távozott a városból, mint ahogy megérkezett. Ez az egyszerűség, a külsőségek látható megvetése valóban új stílus volt. Akik itt már eleget, sőt szerintük túlságosan sokat láttak hatásadásból, azok észrevehetően értékelték is ezt az egyszerűséget, amely a Szegedre „hazatért” gróf Teleki Pált oly szembezőkően jellemezte.

Neller Mátyás.

bizonyos vonatkozásokban szigorubb felfogást vallottam, most egy kéréssem van: *ezt a fejezetet egyelőre zárjuk le.* Ne legyen ez többé téma, mert vannak más feladataink.

— Végrehajtani! — kiáltotta ekkor közbe valaki. — A végrehajtás a mi dolgunk — válaszolta a miniszterelnök a közbeszólónak — az nem a választóközönség feladata. Én bizalmat kérek, sőt huszévi multam után követelek az ilyen közbeszólóktól is. *A végrehajtás az én dolgom, az öné az, hogy a maga dolgát végezze.* (Nagy taps.) Egyáltalán több bizalmat kérek, nemcsak magam, hanem a magyar miniszterelnök iránt, akárki lesz ezen a helyen és több bizalmat kérek minden magyar embertől, minden magyar ember iránt. Mikor miniszterelnök lettem, megmondtam, hogy nevelni is fogok, ha kell, szigoruan. És ma itt is megmondom a magam véleményét szigoruan mindenkinek. (Taps.) Sokszor megtapsoltak már, amikor ezt mondtam, de azért, mert mindenki a másokra értette. Értse mindenki magára, még ha nem is hibás s akkor előre fogjuk vinni a nemzetet.

„A bizalmatlansági légkört, ha kell, ököllet is megszüntetem”

Husz év alatt, amióta először álltam itt, sok mindent tanultam. Sckkal jobban láttam meg a nemzet fainak hibáit. Mindenki iránt bizalmatlanok vagyunk. Ezt az általános tünetet ki kell irtani. Meg kell tanítani az embereket, hogy csak egymás iránti bizalommal és szeretettel lehet nagy dolgokat előre vinni. *Bizalmatlansággal az országot csak megbontani lehet.* Tul nehez időket élünk és tul nehéz helyen állunk Európában, semhogy ezt ma bárki részéről eltűrni lehetne. Nem is fogom tűrni. *Ha ez a bizalmatlansági légkör tovább tart, gondom lesz rá, hogy keményebb kézzel, vagy ha kell, ököllet is megszüntessem.*

— A keresztény nemzeti gondolathoz nem egyedül az tartozik, hogy a keresztény társadalmat a nem keresztény gondolatvilágtól és életformától mentesítsük. Az alkotó gondolat nem merülhet ki csak negatívumokban. Ne foglalkozzék többet senki mással, mint ami kötelessége azon a helyen, ahová az élet állította. Ehhez a gondolathoz a keresztény nemzeti nevelés is tartozik. Ebből mi, magunkkoruak keveset kaptunk, de kaptunk a nemzetközi gondolatvilágból, a magyartól eltávolodott gondolkodást. *Első kötelességünk, hogy a nemzet ifjuságát ilyen irányba visszavezessük.* Nem ott van a baj, mintha a tanárok, tanítók nagy része nem érezne magyarul, és keresztény emberként, de nehezen tudnak kivetkőzni a tanítás bürokratizmusából, az elfásult formák kereteiből és nehezen tudják megszokni, hogy sajátmaguk nemzeti felfogását lelkileg is átvigyék. Ugyanezt a célt szolgálják azok az ifjusági szervezetek, amelyeknek kifejlesztése további feladatunk. Különösen a levele-intézmény komoly kiépítése lesz legközelebb gondoskodásunk tárgya.

— A másik hiba a fegyelem hiánya. Mi jelvényeket viselünk össze-vissza, de az a tapasztalatom, hogy alig akad ember, aki a viselt jelvényt meg is becsüli. Ez fegyelmetlenség. A fegyelem a kötelességteljesítés formájának tükrö. Csekélyeknek látszanak ezek és sokan kérdezhethetnek is, miért tartoznak e programbeszédbe. Azért, mert ezek a dolgok lényegiek. És aki bizalommal van más magyar ember iránt, aki saját magát és a hozzá közelállókot fegyelmezni tudja, alkalmas lesz arra, hogy a maga hivatásában résztvegyen az országépítésben.

taink megerősödése, mint Németországé és Lengyelországé s ők vezettek minket e következő korszakba, de vezetett a magunk ereje is, mert az új régi barátok nem keresték volna barátságunkat, ha nem látnának bennünk értéket.

— Megerősödünk politikailag — folytatta a miniszterelnök —, mert ápolituk a kapcsolatokat barátainkkal és amennyire tudtuk, kerestük a megértést szomszédainkkal is. Politikai megerősödésünk párhuzamosan haladt a gazdasági és katonai megerősödéssel is. Földrajzilag nehezebb helyen egy nemzet országa sem fekszik, mint a miénk. Ahhoz, hogy az országot ezer éven át fenntartsuk, olyan nemzet szükséges, amely erős akaratúval, erős szabadságszeretettel és azzal a keménységgel rendelkezik, amely egy nemzetet egyedül tehet nagygu. A Felvidék magyarlakta területének és a Kárpátjának visszaszerzése új feladatot jelent. Az országfenntartás korából átmegyünk az új nagyobb Magyarország megépítésének korszakába.

A pozíciók elfoglalásával be kell vonulnia a keresztény gondolatvilágnak is

— A keresztény Magyarország kiépítésében is a pozíciók megszerzése után átmegyünk abba a korbába, amikor a pozíciókat felelősségteljesen be kell tölteni. Ma már keresztény emberek foglalják el a gazdasági pozíciókat és a nemzet erkölcsi irányításának pozícióit is. A színházban, a moziban, a sajtóban... (Éljünk.) Éljünk, de úgy éljenek azok, akik ezeket a pozíciókat betöltik, ahogyan tőlük a nemzet elvárja. Ezek a pozíciók nem ajándékok, hanem megbízások a nemzet részéről. Meggyőződésem, hogy a vezető pozíciókban nem fogunk olyan keresztényekben szűkölködni, akik megfelelően be is tudják tölteni majd azokat. Ez a nevelési munka is eltart még bizonyos ideig, mert tény, hogy az országban nem alakult ki olyan széles kiterjedésű keresztény kereskedői osztály, mint a nagy világutakon fekvő városokban. Feladatunk, hogy kialakítsunk ilyen magyar keresztény, kereske-

A magyart másképp, mint alkotmányos parlamenti formával vezetni nem lehet

— Valaki az államférfiak közül, akikkel az utóbbi időben érintkeztem, azt mondta, hogy a magyar nemzetben rengeteg tehetség van, de ha az egész életét szemléljük, mintha ezt valami folyton fékezné. Ő azt hitte, hogy ennek parlamenti alkotmányunk az oka. Nem a parlamenti formában van nálunk a hiba, mert a parlamentáris kormányzás a mi életünkhöz, politikánkhoz, jellegünkhöz és jellemünkhöz tartozik. A nemzet sokféle korszakot élt át, de mindegyikben megvolt a magunk országgyűlése, megvolt az a lényeg, hogy az egész nemzet hozzájárul az ország ügyeinek vezetéséhez. A hibát ott látom, hogy tulsokat foglalkozunk a részletekkel s talán ebben van az oka, hogy a parlamenti kormányformának nehézségei vannak. De a magyar embereket másképp, mint ilyen alkotmányos parlamenti kormányformával vezetni, de különösen magyarnak megtartani nem lehet. Persze ilyen rohanó időben mások a parlament feladatai. Nem vagyok azon a véleményen, hogy a parlamentet foglalkoztatni kell. A parlament azért van, hogy ha törvényeket akarunk hozni, mérlegelje és jóváhagyja őket, de nem azért, hogy állandóan foglalkoztassuk. Sőt ellenkezőleg. Az országgyűlés tagjainak idő kell ahhoz, hogy a kérdéseket átgondolják. Nem fogunk a törvényalkotásokban rekordokat elérni. Helyesebb

„Magyarország épségét veszély nem fenyegeti, senkivel függőségi viszonyban nincs“

— A tengelyhez való viszonyunkat továbbra is a legnagyobb bensőség és a legmelegebb barátság jellemzi. Legutóbbi látogatásaink is azt bizonyítják, hogy a Róma—Berlin-tengellyel a legszorosabb barátságot tartjuk fenn, a tengelyhatalmak ismerik Magyarországot értékét a Duna-medencében. Ezzel szemben sokszor hallok az országban mindenféle defetista hangot. Biztos lehet mindenki abban, hogy Magyarország épségét veszély nem fenyegeti. Magyarország a saját lábán jár, senkivel függőségi viszonyban nincs, Magyarország nyugati határainak biztonsága minden tekintetben fennáll és garantálva van. Efelől mindenki biztos lehet. Higgyék el, nem esik nekem könnyen ilyeneket hangoztatni, mert majdnem restellem, hogy a magyar embernek ilyeneket kell mondani.

— Gazdasági kapcsolatunkat Németországgal és Olaszországgal elmélyítjük. Németország a legnagyobb vevőnk, igyekezzünk őt megfelelően ellátni, az izlésnek és szükségletének legjobban megfelelő termékekkel kielégíteni. Szükséges tehát gazdasági termelésünk bizalmas átállítása. Mik változtatták meg a helyzetet? Németország megnagyobbodása, Szlovákia keletkezése, a közös magyar-lengyel határ és egy jobb viszony megindulása — remélem, kimélyülése — Jugoszláviával. Ezek az átalakulások új lehetőségeket nyitnak. De az átállítás a magunk gazdasági életében is folyik.

Kijelentette ezután a miniszterelnök, hogy a földreformjavaslatot az új parlamentnek ugyanolyan formában beterjesztik és a törvényt megcsinálják, azután azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a Felvidék és Kárpátalja visszakerülésével Magyarország új feladatai előtt áll. A nemzetiségek öntudatukra ébredtek, új helyzetek, kompromisszumok szüksége merült fel. Ezek megoldási formáit kell megtalálnunk.

A kárpátaljai önkormányzat és nemzetiségeink

— A kérdés belpolitikai része — folytatta a miniszterelnök —, hogy visszakaptunk olyan nemzetiségeket, amelyek a maguk életformáját élték. Iskoláigyeinknek irányításában ezzel számot kell vetni. Használjuk tehát számot kell vetniük a magyarság között kisebb-nagyobb csoportokban szétszórtan élő nemzetiségeknek iskolapolitikánkban való messzemenő tekintetbevételével. Kormányzati politikánkban ezekre tekintettel kell lenni, valamint olyan országrészeknek, mint a Kárpátalja, bizonyos önálló életére is. A Kárpátaljának önkormányzatot fogunk adni. Minden önkormányzat abból az alkotmányból folyik, amelyhez ez az önkormányzat tartozik. Ez az önkormányzat tehát olyan kell hogy legyen, amely a magyar alkotmányosság formáiból folyó és annak formái szerint való. Mi már megmutattuk a Kárpátaljának az önkormányzati utat. Ez az úgynevezett Egan-féle akció. Mi husz éven át támogattuk Kárpátalja önálló politikai törekvéseit a cseh uralom alatt. Ennek az önkormányzatnak természetesen számolnia kell a modern eszközökkel.

delmi életformában élő kereskedelmi osztályt. Amikor a színházba, moziba, sajtóba keresztény gondolatvilágot viszünk, számot kell vetni azzal, hogy ezen a téren sem elég egyedül az, hogy keresztény az, aki a pozíciókat elfoglalja, hanem vele együtt be kell vonulnia a keresztény gondolatvilágnak és a keresztény életformának is. Hangsúlyozom, hogy e munkakörök egyikében sem és különösen a sajtóban sem láttam még távolról sem ennek az életformának kialakulását.

— A szociális Magyarországot illetően feladatunk alapfogalata a szeretet. A liberális kornak is megvolt a maga szociális munkája, de ezek mindig oportunitizmusból, vagy a szükségletek helyes mérlegeléséből származtak. A liberális korszakban osztályharcot vívtak, hogy az emberek egyformák legyenek, de nem keresték a megértést a szívekben. A mi szociális feladatunk csak az lehet, hogy a magyar társadalmat, a széthulló és egyéni érdekeket kereső embereket összefogjuk. Amit elmondtam, nem ígéret, hanem munkára való felhívás. Nem szoktam ígérni sem egyeseknek, sem az emberek csoportjainak. Amint ezt a helyet kötelességből vállaltam, megkívánom mindenkitől, hogy teljesítse kötelességét.

a már megérett dolgokat törvényekbe foglalni, mint képzelt lehetőségeket előre kigondolni és azokat törvényerőre emelni.

— A mi külpolitikánk az a külpolitika, amelyet ma már folytathatunk, szabad külpolitika. Ez a külpolitika az olasz-magyar szerződéssel indult meg. A magyar-német barátság csak később, Hitler uralomra jutása után és Gömbös Gyula látogatásától kezdődik. Ennek a két földrajzilag egymásra utalt nemzetnek a kapcsolata teremtette meg azt, amit tengelynek nevezünk. Ezekben a baráti kapcsolatokban Magyarország is megtette a magáét. 1935-ben és 1936-ban elsőként voltunk, akik Olaszország mellett kiállottunk. Azok a tények, hogy a Felvidéket és Kárpátalját visszakaptuk, nem a revízió keretében tartoznak, inkább Csehszlovákia felbomlásából erednek. A bécsi döntés egy tulajdonképpen a mi felfogásunkkal nem tökéletesen egyező elv alapján jött létre, a szoroson vett nemzetiségi arányszám alapján. Ezen az alapon kaptuk vissza a tisztán magyar többségű területeket. Ezeket elfogadtuk, mert visszakapcsolásukat nagy örömmel láttuk, de azért is, mert régóta azt az álláspontot valljuk, hogy azok a nemzetiségek, amelyek a Duna-medencében velünk éltek, politikailag a maguk akarata szerint rendezkedhessenek be.

Az ötéves tervet rövidebb időre kell lecsökkenteni

Azt fejtegette ezután a miniszterelnök, hogy vannak elavult törvényeink. A községi törvények helyett például újra van szükség. Gondoskodni kell majd a terhek és a munka arányosításáról. Nagy erővel kell decentralizálni. Az a célunk, hogy közelebb jussunk az élethez, az emberekhez. Minden európai népek fel kell készülni arra, hogy számoljanak vele. Nekünk is tökéletesen fel kell szerelni magunkat. Az elődje által megállapított ötéves tervet sokkal rövidebb időre kell lecsökkentenünk. Elsősorban a hadsereg fejlesztésének programját kell végrehajtanunk. Hadseregünk már tisztességes mértékig fel van szerelve, ma már bátran támaszkodhatunk rá. (Nagy taps.) A négy-százmillió civil program halad az ötéves terv szerint a maga útján. Arra utalt ezután a miniszterelnök, hogy a munkásságnak, amely hadfelszerelési cikkek gyártásával foglalkozik, átszervezéséről kellő időben gondoskodni kell, ami máris folyamatban van. A Kárpátalja megszerzésének gazdasági előnyeire mutatott még rá a miniszterelnök.

— Nem szoktam keresni a közéleti szereplést — fejezte be szavait a miniszterelnök. — Tudok visszavonulni a magánéletbe, nagyon jól érzem magamat és hogy ebben talán nem lesz többé részem, ezzel leszámoltam. Ma mindenkinek késlekedés nélkül ki kell állnia arra a helyre, ahová rendelik. Az ország minden polgárától meg kell követelni, hogy teljesítse kötelességét. Az első titkos választást úgy fogom fel, hogy ez nem az ígéretet választása, hanem a munkakészség megnyilvánulása. Remélem, az ország olyan embereket fog küldeni a parlamentbe, akiknek munkakészségéről és jelleméről meg van győződve.

Jövők kulcsa az ifjúság kezében van

Nagy éljenzéssel fogadták a miniszterelnök csaknem két és félórás beszédét. Az ülés után társasbérd volt, amelyen több pohárköszöntő hangzott el. Gróf Teleki Pál miniszterelnök is felszólalt és azt fejtegette, hogy jövők kulcsa az ifjúság kezében van, amely ma nagyobb lendülettel és erősebb akarattal küzd az új magyar élet eszméiért. Az ifjúság lendülete és ereje megerősíti azt a hitet, hogy a következő husz év a jövő Magyarország kiépítésének korszaka lesz. A minisztereket üdvözlő pohárköszöntőkre Hóman Bálint válaszolt.

Olasz lapok Teleki beszédéről

Az olasz lapok a világpolitika nagy eseményei mellett is nagy figyelmet szentelnek gróf Teleki Pál miniszterelnök szegedi beszédének. Részletesen közlik a miniszterelnök kijelentéseit, kiemelve a beszéd külpolitikai részét és főbb vonalakban ismertette a magyar kormány belpolitikai programját.

KLEBELSBERG KUNÓ

Most, hogy leleplezik Klebelsberg Kunó szobrát, visszagondolok rá, nem a működésére, nem is az életére, hanem reá magára, az egyéniségre. Vannak könnyen megfejthető egyéniségek és vannak olyanok, akik külső látszatra szinte érthetetlenek, oly sok és különböző tulajdonság viaskodik bennük. Klebelsberg Kunó egyénisége az utóbbi típushoz tartozott.

Jól ismertem, merem mondani, hogy szűkebb baráti köréhez tartoztam. Tíz esztendőn keresztül hetenként legalább egyszer, minisztertanácsi vacsorák alkalmából egy-két órát töltöttünk együtt. Gyakran többit is, mert amikor sem őt, sem tárcáját nem érdeklő tárgyak kerültek napirendre, sokszor jött ki nyári estéken hozzám a nagy, Duna felé néző teraszra, ahol lefekvés előtt élveztem az éjszakai lehülést és órák hosszat beszélgettünk, leggyakrabban történelmi és szépművészeti témákról, amelyekhez mesterien értett. Rengeteget olvasott, memoárokat, régi, a bécsi levéltárban őrzött levelezéseket, okiratokat, ha ezekről beszélt, elevenen tárult fel a hallgató előtt azoknak a régmúlt történéseknek minden benső összefüggése. Ugy ismerte a történelem minden, előtűntünk laikusok előtt ismeretlen kulissza-titkát, mintha maga is részt vett volna mindabban, amit oly lángoló érdeklődéssel kutatót fel a szürke, poros iratokból.

Pedig ő maga nem volt történész abban az értelemben, hogy történelmi tanulmányokat irt volna. De szerette, ösztönözte, mély szeretettel szerette a politikát, azt a különös sakkjátékot, amelynek bábjai a történelemből ismert nevekkel kerülnek ki és amelynek téje egy-egy ország elbukása avagy felvirágzása. A történelem a mult politikájának feljegyzése, épp úgy, mint ahogy a ma politikája lesz a jövő fiatalság történelemtárgya — szokta volt mondani. Nem csoda tehát, hogy a kettőt nem választotta külön.

De igazi szenvedélye az volt, ami a kulturához tartozott, kezdve a tudományok legmagasabb fokától és végezve a tanyai iskolákon. Kulturfőlény, ezt a szót tőle hallottam először. Azóta sokszor hallottam említeni, mint valami különös csodabogarat, olyasmit, ami a józansággal, célszerűséggel ellenkezik, ami céltalan pénzfecsérléssel járó agyremek szüleménye. És visszaidéztem magamnak Klebelsberg Kunót, ahogy behunyja rövidlátó, cvikkeres szemét, hogy jobban lássa belső elképzelését a jövő Magyarországról, amely oly magasan fölötté áll szomszédainak tudásában, kulturában, hogy muszáj neki visszavonzani magához mindazokat, akik elszakadtak tőle, oly lángolóan, oly meggyőződéssel hitt tételében, olyan forrón és céltudatosan küzdött megvalósításáért, minth ősei vála ha teheték azt a kereszties hadjáratok idejében a Szent Sir birtokáért.

Mert Klebelsberg Kunó küzdő természet volt. Igaz, ha lehetett, szívesebben választotta a sima megoldásokat. Szerette a diplomácia finom, művészi fegyvereit, melyeket úgy kezelte, mint gyakorlott vívó a damaskusi pengét. Öröme telt egy-egy jól kiszámított rípostban, előre kicizellált oldalvágásban, akár adta, akár kapta azt, de azért ha szükséges volt, nem riadt vissza az erőszakról sem. Félelmet nem ismert. Kevesen tudják, én sem tőle magától hallottam, hanem a Tisza-család tagjaitól, hogy amikor Tisza Istvánt meggyilkolták, csak ketten voltak, akik a hirre házához siettek, az éjszakát mellette virrasztották át, koporsóba tették és e veszélyes pillanatokban mindvégig híven teljesítették baráti kötelességüket vezérük holtteste mellett. Az egyik a kettő közül Klebelsberg Kunó volt.

Nem sokakat szeretett, de akinek barátja volt, az számíthatott reá. Sima, hajlékony külseje alatt vasakarat lakozott. Munkakedve és teremtési készsége magával ragadta munkatársait, akikkel órákosszat tanácskozott fel s alá járva óriási dolgozószobájában. Akármiről volt szó, mingyárt újabb és újabb lehetőségek jutottak eszébe. Egyszer valamelyik kolostorról volt szó, amelyet mint műemléket helyre kellene hozni.

— Hol van? Milyen? Alkalmas volna könyvnyomda felállítására? — kérdezte azonnal. Néhány hét múlva már megkezdtek ilyen irányban a munkálatozat. Teremtő lélek volt, minden, amihez hozzányult, életet kapott a keze érintésétől. Kritizálni könnyebb, mint teremteni. Sokat hallottam azóta, hogy az ország pénzét felesleges dolgokra fecsérelte el. Erről lehetne vitatkozni, de nem tesszem. A pénzt beosztani a pénzügyminiszter dolga. Hogyha a földművelésügyi tárcát vállalja Klebelsberg, minden bizonnyal agrár érdekekért szállott volna sikra. Ha a kereskedelemügyit, az ipar felvirágoztatásáért. De ő kultuszminiszter volt. Az ő ügyköre a szellemi javak termelésére szorított. Nemcsak joga, hanem kötelessége is volt minden erejével helyállani tárcája követelményeire. Hogy jobban, ügyesebben, nagyobb eréllyel tudott küzdeni, mint a többiek, azt nem lehet rováására írni. Sőt.

Ugy szerette szellemi szülőit, mint anya kisdédét. Most is emlékszem örömtől sugárzó arcára, amikor a szegedi egyetem különböző játékkorforma gipszmintáit egyik minisztertanácsi napon elhozta magával, hogy vacsora után mindenki hozzászólhasson a döntéshez. Megható volt, ahogy majdnem becézve rakta őket egymásután az asztalra, büszkén, boldogan, mint a gyermek a karácsonyi ajándékokat. Hogyha saját házaról, otthonáról lett volna szó, akkor sem foglalkozhatott volna velük nagyobb szeretettel. Egyáltalán különös volt, az a fanatizmus, amellyel mindenhez ragaszkodott, ami ügykörének keretébe tartozott. Külseje nem erre vallott. Kissé félszeg, részutas tartása nem keltette az energikus ember benyomását. Pedig az volt. A véletelig energikus mindenben, amit fontosnak tartott. És legfontosabb szemében az volt, amit törhetetlen erővel és kitartással ilyekezett az országban megteremteni: a kultúra.

Bethlen Margit.

A kormánypart hivatalos jelöltjeinek újabb névsora

A pártok listái a budapesti választásokon — Teljes erővel megindult a választási agitáció

A Magyar Élet Pártjának országos elnökségéhez újabb a következő hivatalos jelölések érkeztek be:

Abauj-Torna vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Bárczay János földbirtokos. 2. Melczér Lilla földbirtokos. 3. Bodnár István kiskgazda. 4. Ignácz Ferenc kiskgazda.
Gönc: Bárczay János földbirtokos.
Szikszó: vitéz Attila földbirtokos.
Felsőgagy: vitéz Szalay László földbirtokos.

Baranya vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Patacsy Dénes kiskgazda. 2. Friesz Ádám kiskgazda. 3. Kammerer Andor földbirtokos. 4. Kistóth József kiskbirtokos. 5. Czuni János gazdálkodó. 6. Gebauer Tivadar takarékpénztári igazgató.
Mohács: Dr. Mischung Konrád ügyvéd.
Siklós: Hendrey József erdőmérnök.
Baranyaszentlőrinc: Bognár Gyula ny. fősztolgabiró.
Pécsvárad: Angyal László főmérnök.
Sásd: Dr. Stitz János fővegyész.

Csanád-Arad-Torontál vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Vásárhelyi András földbirtokos. 2. Nagy Ernő gazdasági tanácsos, kiskbirtokos. 3. Dr. Telbisz Imre földbirtokos, 4. Horváth Emil kereskedő.
Elek: Reibel Mihály rk. plébános.

Csongrád vármegye

Csongrád: Szeder János gépészmérnök.

Fejér vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Dr. Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter. 2. Gróf Hunyady Ferenc földbirtokos. 3. Witz Béla rk. lelkész. 4. Kovács István kiskgazda.
Sárbogárd: Jurtsek Béla földbirtokos.
Vál: Magasházy László ny. tábornok.

Győr-Moson-Pozsony vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Vitéz dr. Imrédy Béla. 2. Tömböly Dénes építészmérnök. 3. Szűcs Géza rk. plébános. 4. Mátyás György kiskbirtokos.
Öttevény: Fricke Valér földbirtokos.

Heves vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Ivády Béla ny. földművelésügyi miniszter. 2. Vitéz Taby Árpád ny. testőrőrnagy, földbirtokos. 3. Plósz István kiskgazda. 4. Dr. Kemény Imre ny. miniszteri tanácsos. 5. Vitéz Göntzö János kiskgazda. 6. Döry Gyula földbirtokos.
Eger: Dr. Petrő Kálmán ügyvéd.
Hatvan: Szinyei Merse Jenő ny. miniszteri osztálytanácsos.
Tiszafüred: Vitéz Bobory György ny. államtitkár, földbirtokos.
Gyöngyös: Vitéz Taby Árpád ny. testőrőrnagy, földbirtokos.

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, 2. Antal István államtitkár, 3. Borbély György ny. főispán, 4. Polgár Béla földbirtokos, 5. Pápay István városi főjegyző, 6. dr. Gajzágó István ügyvéd.
Jászberény: vitéz gróf Takách-Tolvay József ny. altábornagy.
Jászapáti: Ulain Ferenc ügyvéd.
Jászládány: Lázár Imre kiskgazda.
Törökzentmiklós: vitéz báró Hellenbach Gottfried földbirtokos.
Mezőtúr: Speth Ernő ny. polgármester.
Karcag: vitéz Lipcsey Márton ny. tábornok.
Kunszentmárton: Mezey Lajos ügyvéd.
Solnok: dr. vitéz Váczy György ügyvéd.

Komárom-Esztergom vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Kunder Antal iparügyi miniszter, 2. dr. Kádár László egyetemi m. tanár, 3. Pál Endre bányamunkás, 4. Péntek Lajos kiskbirtokos.
Komárom: Zsindely Ferenc államtitkár.
Tatabánya: Szabó Gusztáv műegyetemi tanár.
Tatabánya: Szabó Gyula Ganz-gyári főtisztviselő.
Esztergom: Kunder Antal miniszter.

Nógrád vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter. 2. Gróf Zichy János ny. kultuszminiszter. 3. Dr. Balás Károly egyetemi tanár. 4. Simonyi Dénes földbirtokos. 5. Szekeres Pál kiskbirtokos.
Szob: Mátéffy Viktor prepost-plébános.
Nógrád (rétsági): Baross Gábor ny. postatakarék-pénztári vezérigazgató.
Szirák: Forster György földbirtokos, ny. törvényszéki jegyző.
Balassagyarmat: Báró dr. Buttler Elemér földbirtokos.
Salgótarján: Moesáry Ödön földbirtokos.

Somogy vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter. 2. Bárczay Ferenc földbirtokos. 3. Bánó Iván földbirtokos. 4. Dr. Tegzes László aljegyző. 5. Egerszegi Sándor kiskgazda.
Kaposvárvidék: Vitéz Csicsery-Rónay István ny. alezredes.
Lengyeltóti: Dr. Meixner Emil földbirtokos.

Tab: Hertelendy Miklós huszárezredes.
Csurgó: Laky Dezső műegyetemi tanár.
Szigetvár: Gróf Festetics Domonkos földbirtokos.

Sopron vármegye

Csorna: Vitéz Somogyváry Gyula rádióigazgató.
Soproncepreg: Horváth Ferenc kiskgazda.
Sopron: Gróf Csáky István külügyminiszter.
Kapunár: Oláh Gyula lapszerkesztő.

Szabolcs vármegye

Nagykálló: Dr. Gergelyffy András fősztolgabiró.
Nyirma: Dr. Nárassy Imre ügyvéd.
Nagyhalászi: Dr. Sarvay Endre vármegyei fő-ügyész.
Kisvárd: Vitéz Ujfaluassy Gábor ny. altábornagy.

Tolna vármegye

Vármegyei lajstrom: Kunder Antal kereskedelmi és iparügyi miniszter. Pongrácz Lajos gyógyszerész, Haypál István kiskbirtokos.
Paks: Dr. vitéz Téglássy Béla orvos.
Dombóvár: Rajniss Ferenc lapszerkesztő.
Bonyhád: Dr. Mühl Henrik orvos.
Tamási: Lerdvay Béla tisztviselő.
Szekszárd: Dr. Szakáts Pál miniszteri osztálytanácsos.

Vas vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Gróf Teleki Pál miniszterelnök. 2. Huszár Mihály apátplébános. 3. Horváth István gazdasági egyesületi igazgató. 4. dr. Eső Sándor ügyvéd. 5. Finta Sándor igazgatótanító.

A pártok budapesti listái

A Magyar Élet Pártja Budapesten a következő listákkal vesz részt a választásban:

Buda: 1. Gróf Teleki Pál miniszterelnök, 2. dr. Csilléry András, 3. dr. Vályi Lajos ügyvéd, 4. dr. Cselényi Pál, a Nemzeti Hitelintézet igazgatója, 5. dr. Bocsány (Spur) Kálmán ügyvéd.

Észak: 1. Imrédy Béla, 2. Csilléry András, 3. Homonnay Tivadar, 4. dr. Nagy László ügyvéd, 5. dr. Kosch Béla cserkészszövetségi országos főtitkár.

Dél: 1. Csilléry András, 2. Müller Antal, 3. Tóth András ügyvéd, 4. dr. Makkai János, 5. dr. Donáth György min. fogalmazó.

A budai Ripka-párt csatlakozott a Keresztény Nemzeti Függetlenségi Párthoz és a budapesti kerületekben a következő listával indul:

Buda: Zsitvay Tibor, Kozma Jenő, Terbócz Imre.
Észak: Zsitvay Tibor, Lakatos Gyula, Tarr Béla.
Dél: Usetty Béla, Szentesi József, Szelnár Aladár.

A Polgári Szabadságpárt Budapesten a következő listával veszi fel a küzdelmet:

Észak: Rassay Károly, Gratz Gusztáv, Rupert Rezső, vitéz Makkay Miklós. Dél: Rassay Károly, gróf Apponyi György, Gratz Gusztáv, Bródy Ernő. Buda: Gróf Apponyi György, Diószeghy János, Kabakovics József. Pestkörnyék: Fábian Béla, gróf Apponyi György, Rupert Rezső, Diószeghy János.

Külön listával indul Friedrich István, továbbá Payr Hugó, aki az Országos Frontharcos Szövetségből kilépett frontharcosok vezetőivel való megállapodás alapján Független Polgárok és Hadviselek Pártja néven indul harcba.

A Nemzeti Demokrata Párt ülésén Vázsonyi János bejelentette, hogy a mostani választáson jelöltséget nem vállal, aminek indokál utalt arra a parlamenti bejelentésére, hogy ha a második zsidótörvényjavaslat törvényerőre emelkedik, közéleti szerepet nem vállal.

A Bornemisza és Mikecz Ödön vezetése alatt álló Nemzeti Reformpárt, Magyar Munkafront listája: Bornemisza Géza ifj. Tóth Pál, az IPOSZ elnöke, Déli és Pestkörnyék Bornemisza Géza. Észak Halla Aurél ny. államtitkár.

Balatonfüred küldöttsége Barányi Kálmánnal

Darányi Kálmánt hétfőn felkereste a balatonfüredi választókerület ötven tagú küldöttsége, hogy a képviselőjelöltség vállalására felkérje. Darányi kijelentette, hogy örömmel vállalja a jelöltséget.

Eckhardt panasztávirata a belügyminiszterhez

Eckhardt Tibor hétfőn táviratban panaszt tett Keresztes-Fischer belügyminiszternek amiatt, hogy a tabi fősztolgabiró egyik szabályszerűen bejelentett kiskgazdagülés megtartását betiltotta. A kiskgazdapárt vezetője a belügyminiszter sürgős intézkedését kérte.

Kenéz Béla fellép Szolnokon

Szolnok polgárságának körében elhatározták, hogy Kenéz Bélát, a városnak közel másfél évtizeden át volt képviselőjét a hivatalos kormányparti jelölttel szemben felléptetik pártönkivüli programmal. Kenéz Béla vasárnap Szolnokon volt és értesülve erről az elhatározásról, kijelentette, hogy felveszi a küzdelmet a mandátumért.

Baja száztágy küldöttsége a pénzügyminiszternél

A Mep. bajai szervezetének száztágy küldöttsége Garay Béla pápai kamarás vezetésével a pénzügyminisztériumban felkereste Reményi Schneller Lajos

Szombathely—Közeg: Wálder Gyula műegyetemi rektor.

Körmend: dr. Tornay György ügyvéd.

Vasvár: báró Rosner István földbirtokos.

Veszprém vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. dr. Hóman Bálint miniszter. 2. Törley Bálint kereskedelemügyi államtitkár. 3. Boss József preláta. 4. Kálmán Imre gazdálkodó.
Veszprém: Törley Bálint államtitkár.
Enying: Ináncsi Papp Elemér miniszteri osztályfőnök.

Pápa: Antal István államtitkár.

Zirc: Walla Ferenc ny. ezredes.

Devecser: dr. János Áron ügyvéd.

Zala vármegye

Balatonfüred-Tapolca: Darányi Kálmán ny. miniszterelnök.

Alsólendva: vitéz Biró György ny. ezredes.

Nagykanizsa: Ilovsky János nagykereskedő.

Zalaszentgrót: Huszovszky Lajos ügyvéd.

Zalaegerszeg: Tassy Kristóf földbirtokos.

Zemplén vármegye

Vármegyei lajstrom: 1. Vitéz Lukács Béla államtitkár, 2. dr. gróf Zichy Nándor légügyi főtanácsos, 3. dr. Szabó Zoltán teológiai tanár, 4. ifj. Kárászi Dániel kiskgazda, községi bíró.

Sátoraljaújhely: Kossuth Pál birtokos.

Szerencs: Törs Tibor főszerkesztő.

Győr thj. város

Városi lajstrom: 1. Törley Bálint kereskedelemügyi államtitkár, 2. Közi-Horváth József rk. áldozópap, 3. dr. Petz Aladár igazgató-főorvos, 4. Leloczy Jenő cukrászmester.

Miskolc thj. város

Városi lajstrom: 1. Vitéz Lukács Béla földművelésügyi államtitkár, 2. Szász Lajos pénzügyminiszteri államtitkár, 3. Péter Szelényi Imre, 4. Minnich Miklós iparos.

pénzügyminisztert és felkérte a bajai kerület jelöltségének vállalására. Reményi Schneller pénzügyminiszter, aki Dorner Aurél és Csizik Béla államtitkárok és Paul Iván miniszteri osztályfőnök társaságában fogadta a küldöttséget, meleg szavakkal köszönte meg a bizalmat, s annak hangsúlyozásával, hogy a keresztény nemzeti Magyarországért akar tovább is küzdeni, a jelöltséget elfogadta.

Miniszterek választási gyűléseken

A választási agitáció első vasárnapján több gyűlést tartottak országszerte.

Jaross Andor miniszter Devecseren, majd Kapuváron azt hangsúlyozta, hogy a magyarság nem lehet politikai játékszer mások kezében, hanem magának kell sorsát intéznie. Olyan közszellemre van szükség, amely nem a vagyon szerint tesz különbséget magyar és magyar között, hanem az áldozatkészség és tette-készség foka szerint.

Gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, Kollós-Borcsa Mihály és Máriássy Mihály Kiskunhalason mutatkoztak be, mint Pest vármegye déli kerületének hivatalos jelöltjei. A miniszter a földbirtokpolitikáról szövegezte és hangsúlyozta, hogy erősebb tempóban folytatja eddigi működését és gondoskodni kíván arról, hogy a föld azok kezébe jusson, akik megművelik és akik készek érte a véruket is ontani. Folytatja a házhely-akciót és törvényt készít elő a mezőgazdaság fejlesztéséről is. A miniszter után jelöltársai ismertették programjukat.

Bonczos Miklós belügyi államtitkár a Baross Szövetség hódmezővásárhelyi fiókjának gyűlésén szólalt fel és rámutatott arra, hogy a liberális korszak által megengedett korlátlan szabadság a gazdasági élet elfajulására vezetett és megteremtette a túlnagy gazdagságot és túlnagy szegénységet. Minél előbb talál egymásra minden magyar és minél előbb fogunk össze, annál hamarabb következik be az eredmény és eredményesebb lesz a munkánk.

Imrédy Béla Vácott, a MEP zászlóvivő naggyűlésén beszélt és kijelentette, hogy a nagy magyar egység már kialakulóban van. Az új magyar életben fegyelmezett egységes seregre van szükség, ezért mindenkitől katonás fegyelmet és áldozatos szellemet kér.

„Semmiféle idegen divatra nincs szükség”

Hétfőn este a Keresztény Nemzeti Függetlenségi Párt északi kerületében Zsitvay Tibor hat gyűlésen

Már holnap

10-én kezdődik az osztálysorsjáték II. osztályu nyeresényhuzása

Ne mulassza el sorsjegyét

még ma

megújítani, illetve a vételárat befizetni.

Betétárak: egész 28.-, fél 14.-, negyed 7.-, nyolcad 3,50 P
Vételárak: egész 56.-, fél 28.-, negyed 14.-, nyolcad 7.- P